

Oponentura k návrhu výzkumného projektu

Název výzkumného projektu:

Role jedinců na starověké hedvábné cestě

Autorka výzkumného projektu:

Marta Strnadová

Oponenturu vypracoval:

Ludvík Zelinka

Abstrakt

Autorka uvádí, že „cílem projektu je sumarizovat přínos jednotlivců v rámci střetávání kultur na starověkých hedvábných cestách (přibližně od 200 př. n. l. do 400 n. l.)“, kdy zvláštní pozornost má být zaměřena na „středně situované neelitní vrstvy společnosti (například obchodníky) a jejich anticipovaný vliv na transformace či prolínání kultur“. Konkrétně má být posuzováno střetávání jednotlivců a skupin z různých kulturních a to, jaké důsledky z tohoto střetávání vzešly. Pozornost má být věnována i některým dalším „průvodním jevům a souvisejícím aktivitám“, např. vzniku raného dálkového obchodu. V závěru je vymezen metodologický postup při tvorbě kompilační práce.

Uvedené zaměření práce na přínos obchodníků pro prolínání kultur a s tím související aspekty vzniku raného dálkového obchodu se jeví jako vysoce zajímavé. Zdá se, že by toto téma mohlo oslovit i poměrně široké spektrum čtenářů. Časové období, na které se chce autorka zaměřit, sice vnímám jako poměrně široce vymezené, a to především s ohledem na rozsah bakalářské diplomové práce, na druhou stranu se však volba dlouhého časového období jeví jako logická vzhledem k tomu, že procesy střetávání kultur a jejich vzájemného ovlivňování jsou spíše dlouhodobé. Přesto však jako návrh konkrétního doplnění lze uvést, aby autorka zmínila, proč zvolila období, na které se v práci bude zaměřovat, zrovna v tomto rozsahu. Alternativně by např. autorka mohla zkoumané časové období stanovit odkazem na konkrétní čínské dynastie.

Posun ve stavu bádání

Autorka uvádí publikace několika badatelů, z nichž chce při psaní práce vycházet. Jedná se jednak o publikace psané v angličtině, jednak o publikace psané v češtině. Lze zhodnotit, že se autorka zjevně v dané problematice orientuje a že dobře shrnula současný stav bádání v oblasti, na kterou se v práci hodlá zaměřit. Přesto si však nelze nepovšimnout, že není zmíněna žádná práce autora pocházejícího z Číny, přičemž taková práce by jistě mohla přinést nový pohled na danou problematiku a obohatit tak autorčin výzkum. Konkrétní čínský autor, který by se zabýval problematikou prolínání kultur na

hedvábných cestách, ať už v jazyce anglickém nebo čínském, mně však není znám. Rozhodně také netvrdím, že autorčin výzkumný projekt bez doplnění práce čínského autora ztratí na relevanci, protože autorkou uvedené publikace, ze kterých chce při tvorbě práce vycházet, se jeví jako dostatečně početné a rozmanité.

Způsob řešení

V této části autorka poskytuje přehled jednotlivých dílčích otázek, na které by chtěla v práci poskytnout odpovědi, a vysvětluje, jakým způsobem tyto otázky pomohou nalézt odpověď na základní výzkumnou otázku. Většina otázek se týká role obchodníků, jsou zde však uvedeny i otázky týkající se role diplomatických misí a vojenských výprav a také role nomádů a jejich vztahu k usedlým zemědělcům. Dále je shrnuto, jaká bude při zpracování práce užitá sekundární literatura. Na závěr je rozebrán konkrétní postup, který autorka v rámci kompilační metody hodlá pro zpracování práce použít. Konkrétně chce autorka definovat dílčí pohledy jednotlivých badatelů na danou problematiku, tyto pohledy chce dále kriticky analyzovat a následně chce v souladu s jejími závěry formulovat závěry její přehledové studie.

Lze zhodnotit, že pečlivě formulované dílčí výzkumné otázky jsou vhodně zvoleny pro nalezení odpovědi na hlavní výzkumnou otázku. Autorka v abstraktu uvádí, že se chce zaměřit na to, jakou roli v procesu prolínání kultur sehrály především „středně situované neelitní vrstvy společnosti“, tedy např. obchodníci, což odpovídá většině dílčích výzkumných otázek. Domnívám se však, že i autorkou zmíněná role diplomatických misí, vojenských výprav a nomádů a jejich vlivu na usedlé zemědělce by neměla zůstat stranou pozornosti, protože i jejich role s rolí obchodníků souvisí. Konkrétní metodologický postup se zdá dobře promyšlený a vhodný pro získání odpovědí na položené výzkumné otázky.

Celkové zhodnocení

Autorka v projektu jasně a srozumitelně shrnuje, co má být cílem jejího výzkumu v rámci bakalářské diplomové práce. Metodologický postup je pečlivě vymezený a uvedená sekundární literatura poskytuje dostatečně obsáhlý základ pro kompilaci. Byť se na první pohled může zdát, že téma práce je poměrně široce vymezené, domnívám se, že zaměření práce na přínos konkrétní skupiny obchodníků pro prolínání kultur na starověkých hedvábných cestách pomůže zaměření výzkumu dostatečně profilovat. Práci by dle mého názoru přispělo jasnější definování časového období, které autorka chce z hlediska vlivu jednotlivců na prolínání kultur zkoumat a zdůvodnění volby tohoto časového období. Celkově se zdá, že práce může přinést nový pohled na otázku, jaký byl vliv jednotlivců pro prolínání kultur na starověkých hedvábných cestách. Zároveň může posloužit jako dobrá vstupní literatura pro toho, kdo se o tuto problematiku zajímá a chce se seznámit se závěry autorů, kteří se jí ve svých publikacích podrobně zabývali.